

Turpinām īstenot projektu un ierobežot invazīvo sugu izplatību

Projekta norises laikā jūlija mēnesī tiek veikta invazīvās sugas – puķu spriganes ierobežošana pašvaldībai piederošajā īpašumā Cīrulīšu dabas taku apkārtnē un īpašumā Dzirnau iela 25, Cēsis, kā arī tiek pļauti zālāju biotopi Āraišu ezerpils apkārtnē.

Cēsu novada pašvaldības teritorijā invazīvo sugu izplatība palielinās. Pašvaldība veic invadēto sugu samazināšanas pasākumus, prioritāri ierobežojot invazīvās sugas - Sosnovska latvāņa izplatību, tomēr būtiski ir ierobežot arī citas invazīvās sugas, kā piemēram, puķu sprigani. Latvijas vides aizsardzības fonda līdzfinansētā projekta “Invazīvo sugu ierobežošanas pasākumi Cēsu novadā” ir izstrādāts metodiskais materiāls “Izplatītāko invazīvo augu sugu ierobežošana Cēsu novadā”, kurā minēts, ka dabiskajā areālā puķu sprigane “sastopama ceļmalu grāvjos, mitrās laukmalās, uz nogāzēm, īpaši strauji izplatās dažu upju un upīšu piekrastēs. Latvijā tās visbiežāk aug mitrās un slapjās augtenēs pie ūdenskrātuvēm, mežmalās, mežos, klajumos, pie viensētām, reizēm niedrājos un avotainos zemajos purvos. Puķu spriganes visās dzīves stadijās ir neizturīgas pret salu. Tās parasti iet bojā pēc pirmajām rudens salnām, savukārt jaunos augus iznīcina pavasara salnas. Puķu sprigaņu audžu izskaušana ir dārgs un laikietilpīgs process, jo sugai piemīt augstas atjaunošanas un izplatīšanās spējas. Nav zināmi dabiskie ienaidnieki, kas ierobežotu sugas izplatību. Izveidojušās audzes un individuālus augus vislabāk nopļaut vēl pirms ziedēšanas, taču nogrieztie stublāji tāpat var vēlreiz iesakņoties un atlikušās apakšējās auga daļas atkal ataugt. Šī iemesla dēļ veģetācijas laikā augi jāpļauj vismaz divas līdz trīs reizes. Augus vislabāk

var iznīcināt, tos izraujot pirms ziedēšanas vai arī sākot plaukt pirmajiem ziediem.” Projekta ietvaros Cīrulīšu dabas taku apkārtnē un pašvaldības īpašumā pie Gaujas puķu spriganes tiks izravētas. Ņemot vērā rekomendācijas, puķu sprigaņu izravēšana tiek atzīta kā efektīvākā metode to izplatības ierobežošanai.

Savukārt šī gada sākumā tika atjaunoti zālāji Āraišu ezerpilī, novācot krūmu apaugumu, un šobrīd, atbilstoši sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinumā minētajam, tiks veikta šo zālāju pirmreizējā pļaušana un novākšana ar mērķi uzturēt dabas daudzveidību un sekmēt to saglabāšanu.

Jāmin, ka “daudzveidīgu zālāju saglabāšana Āraišu arheoloģiskajā parkā ir nozīmīga no dažādiem aspektiem. Kā piemēram, to var minēt kā tūristu piesaistei nozīmīgu, estētisku teritoriju pa ceļam uz galvenajiem apskates objektiem – pilsdrupām, ezerpili. Savukārt dabisko zālāju senākās daļas, kas ilgstoši nav agrotehniski apstrādātas, uzskatāmas par līdzvērtīgu, kultūrvēsturiski nozīmīgu un saglabājamu objektu kā blakus esošās arheoloģiskās vērtības”.

Cēsu novada pašvaldība zālāju apsaimniekošanu un invazīvās sugas ierobežošanu veic projekta “Invazīvo augu sugu ierobežošana un aizsargājamo zālāju biotopu apsaimniekošana Cēsu novadā” (projekta nr. 1-08/101/2022) norises laikā ar Cēsu novada pašvaldības budžeta līdzekļu un Latvijas vides aizsardzības fonda (LVAF) līdzfinansējumu.

Projektā, kas ilgs līdz 2023.gada decembrim, plānots īpaši aizsargājamā dabas teritorijā – Gaujas nacionālajā parkā veikt aktivitātes zālāju biotopu atjaunošanai un apsaimniekošanai, kā arī invazīvās augu sugas – puķu spriganes ierobežošanu, saskaņā ar pašlaik izstrādes stadijā esošo Gaujas nacionālā parka Dabas aizsardzības plānu laika posmam no 2023. līdz 2035.gadam minētajiem apsaimniekošanas pasākumiem. Projekta rezultātā Āraišu ezera krastā tiks atjaunoti zālāju biotopi 0,59 ha platībā un apsaimniekoti zālāji 4,11 ha platībā, savukārt Cīrulīšu dabas taku apkārtnē un pašvaldības īpašumā pie Gaujas tiks ierobežota puķu spriganes izplatība 250 kvm platībā.

**Latvijas
vides
aizsardzības
fonds**

